

Pedagogisch beleid

Versie oktober 2022

Inleiding

Kinderopvang De Berenstad is een kleinschalige kinderopvang in Almere, met het kinderdagverblijf, VVE-voorschool en de BSO bied de organisatie opvang aan kinderen van nul tot dertien jaar.

BSO De Berenstad bestaat uit twee locaties, een locatie aan het Raaltepad 35 en een locatie aan het Tegelenpad 2. De locatie van het Tegelenpad bevindt zich in basisschool de Driemaster.

Bij BSO De Berenstad staat het sterk opgroeien tot unieke mensen met een goed gevoel voor eigenwaarde, eigen talenten, kwaliteiten en een unieke persoonlijkheid centraal. Daarnaast vinden wij het van groot belang dat de kinderen zich veilig en vertrouwd voelen, de liefdevolle en bekende omgeving van De Berenstad bewerkstelt dit.

In dit pedagogisch beleidsplan wordt uitgebreid beschreven op welke manier wij kinderen zien, wat de kinderen mee willen geven, hoe wij met de kinderen communiceren en hoe wij de kinderen begeleiden in het zich ontwikkelen tot een eigen individu. Daarnaast zijn de randvoorwaarden die worden gesteld aan opvang aan kinderen binnen de kinderopvang beschreven.

Mocht u na het lezen van dit pedagogisch beleidsplan vragen, suggesties of opmerkingen hebben, dan bent u van harte welkom om deze te bespreken bij ons op locatie of te mailen naar De Berenstad.

Wij wensen u heel veel leesplezier.

INHOUDSOPGAVE

Inleiding.....	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
Hoofdstuk 1: BSO De Berenstad.....	4
1.1 BSO De Berenstad	4
1.2 Visie	4
Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien vanuit basisveiligheid, vertrouwen en kennis.....	5
2.1 Emotionele veiligheid	5
2.1.1 Structuur en grenzen stellen	5
2.1.2 Sensitieve responsiviteit	5
2.1.3 Respect voor de autonomie	6
2.1.4 Praten en uitleggen	8
2.1.6 Mentorschap	8
2.1.7 Wennen	9
2.2 Persoonlijke ontwikkeling	9
2.2.1 Motorische vaardigheden	9
2.2.2 Creatieve vaardigheden	10
2.2.3 Cognitieve vaardigheden.....	11
2.2.4 Taalvaardigheden	11
2.2.5 Activiteiten bij BSO De Berenstad	12
2.2.6 Ontwikkelingsstimulering.....	
2.3 Sociale ontwikkeling.....	12
2.3.1 Samenspel.....	
2.3.2 Conflicten in het samenspel.....	
2.3.3 Interactie kinderen onderling stimuleren	Fout! Bladwijzer niet gedefinieerd.
2.4 Waarden en normen	12
2.5 Waarnemen van de ontwikkeling	14
2.5.1 Observeren en oudergesprekken.....	14
2.5.2 Overdracht naar school.....	15
2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling	15
Hoofdstuk 3: BSO De Berenstad informatie voor ouder en kind	16
3.1 Stamgroepen	16
3.1.1 Stamgroep.....	16
3.1.2 Verlaten van de basisgroep.....	16
3.1.3 Samenvoegen.....	17
3.2 dagindeling.....	18
3.2.1 dagindeling.....	18
3.2.2 slaapbeleid	
3.3 diensten , extra dagen, en ruildagen.....	18
3.3.1 Extra dagen en ruildagen	18
3.3.2 halve en hele dagen	
3.4 Openingstijden en sluitingsdagen	19
3.5 Oudercommissie	19
3.6 Klachten.....	20
Hoofdstuk 4: wet kinderopvang.....	20
4.1 Drie uren regeling	20
4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers	21
Stagiaires:	
4.3 Ondersteuning andere volwassenen.....	23
4.4 Beroepskracht kind ratio.....	23
4.5 Beleid veiligheid en gezondheid.....	24
4.5.1 Vier ogen principe	
4.5.2 Achterwachtregeling	24

Hoofdstuk 1: BSO De Berenstad

1.1 BSO De Berenstad

Elk kind heeft zijn eigen karakter, talenten en kwaliteiten, elk kind is zijn eigen ik. Bij BSO De Berenstad willen wij kinderen een goed gevoel van eigenwaarde meegeven, je bent perfect zoals je bent! Wij willen dan ook de brede ontwikkeling van elk kind stimuleren. Daarnaast vinden wij het van groot belang dat ieder kind zich goed voelt bij BSO De Berenstad, hiervoor willen wij een bijdrage leveren aan het welbevinden van ieder kind bij ons op de BSO. Onder welbevinden wordt verstaan 'een algemene toestand waarin een persoon verkeert'. Alledaagse uitdrukkingen als 'lekker in je vel zitten', 'het naar je zin hebben' of 'je prettig en op je gemak voelen' benaderen het begrip het beste.

Wij willen bewerkstellen dit alles door:

- ♥ Het creëren van een vertrouwde en liefdevolle omgeving waarin kinderen zich veilig en geliefd voelen waarbij het welbevinden wordt verhoogt. Vanuit deze veilig en liefdevolle omgeving kunnen zij vol vertrouwen en met veel plezier de eigen talenten, kwaliteiten en karakter gaan ontdekken en ontwikkelen
- ♥ Het creëren van een prikkelend omgeving door het aanbieden van leuke, vernieuwende en inspirerende activiteiten. Vanuit deze activiteiten krijgen de kinderen de kans hun eigen kwaliteiten en talenten te ontdekken en zich te ontwikkelen in een brede ontwikkeling.
- ♥ Het creëren van een omgeving waarin kinderen kunnen groeien naar een zelfstandige pubers met een goed gevoel van eigenwaarde en kennis over de eigen ik' eb deze durft te tonen.

1.2 Visie

Bij BSO De Berenstad kunnen de kinderen vol vertrouwen en plezier vanuit een veilige en liefdevolle basis en het gevoel van welbevinden op zoek naar eigen talenten, karakter en kwaliteiten. Vanuit een prikkelende leeromgeving waar inspirerende activiteiten worden aangeboden en het begeleiden in de groei naar een eigen uniek en volwaardig mens centraal staan krijgen de kinderen alle kans zich optimaal te ontwikkelen en een stevige basis te leggen voor hun verder leven.

Hoofdstuk 2: Kinderen laten groeien vanuit basisveiligheid, vertrouwen en kennis

2.1 Emotionele veiligheid

Een kind dat zich veilig voelt en een grote mate van welbevinden heeft, voelt zich goed en heeft de energie om te leren, te ontdekken en zich te ontwikkelen. Daarbij is het belangrijk dat het zich fijn voelt, thuis en op de BSO. Vanuit deze emotionele veiligheid zullen kinderen de uitdaging aangaan om te experimenteren, nieuwe ervaringen op te doen en zich zo eigen kwaliteiten en talenten eigen te maken. Kinderen kunnen daarbij rekenen op de pedagogisch medewerkers die er altijd zijn als veilig en vertrouwd baken, voor een duwtje in de rug, een knuffel om te laten weten hoe trots we op ze zijn en om ze op te vangen als het even niet lukt.

2.1.1 Structuur en grenzen stellen

Als volwassenen kijken wij op de klok, weten wij bijna altijd wat de dag brengt en kunnen wij doormiddel van communiceren achterhalen wat er van ons wordt verwacht. Dit brengt ons rust, structuur en regelmaat, waardoor wij ons prettig voelen in de situatie.

Voor kinderen is deze rust, structuur en regelmaat net zo belangrijk, om zich veilig te voelen binnen de situatie. Bij de Berenstad creëren wij deze voorspelbare situatie door het geven van structuur met vaste rituelen waarin kinderen herkenbaarheid en daarmee ook op eigen niveau een stukje tijdsbesef verkrijgen. Daarnaast is het van belang om het gedrag van kinderen positief richting te geven, zodat zij weten wat er van hun wordt verwacht maar ook leren waar grenzen liggen. Als laatste creëren de pedagogisch medewerkers in hun houding en woorden voorspelbaarheid.

Structuur en rituelen

De pedagogisch medewerker geeft de kinderen vertrouwde handelingspatronen, dit doet zij door het dagritme en vaste rituelen. Hierdoor ontstaat er een gevoel van herkenbaarheid wat het kind een veilig en vertrouwd gevoel geeft.

- ♥ Het dagritme is een vast ritme. Elke dag om een bepaalde tijd wordt er gegeten, na deze eetmoment zijn dan ook weer herkenbare situatie, zoals na de middagsnack gaan wij ons klaarmaken om te gaan spelen.
- ♥ Vaste rituelen geven tevens een gevoel van vertrouwen. Denk bijvoorbeeld aan rituelen als voor het eten opruimen. De vaste rituelen brengen rust en regelmaat mee voor het kind hetgeen de emotionele veiligheid van de kinderen vergroot.

Grenzen stellen

Kinderen horen de grenzen op te zoeken en te kijken hoever zij kunnen gaan. Dit is een gezonde onderzoeksdrang van kinderen. Wij benaderen de kinderen bij voorkeur positief, dit doen wij door woorden zoals niet en nee zo min mogelijk te zeggen. In plaats daarvan benaderen wij het kind positief door het een alternatief te geven voor het gedrag, hierbij is het zoeken van een passend balans voor elk kind van belang. Het reguleren van gedrag V/S het gedrag van het kind toelaten waarbij de behoefte van het kind wordt gezien en hierop wordt ingespeeld. Denk bijvoorbeeld aan kinderen die binnen rennen, dit mag natuurlijk niet. De pedagogisch medewerker kan het gedrag in een constante positief benaderen en het gewenste gedrag benoemen door te zeggen: 'binnen lopen wij!' of 'kun jij mij laten zien je ook heel goed kan lopen? Want binnen rennen vindt ik wel een beetje gevaarlijk'. Echter is de kans groot dat de kinderen binnen rennen omdat zij veel energie hebben en de behoefte hebben aan bewegen, de pedagogisch medewerker kan er daardoor ook voor kiezen om met de kinderen buiten te gaan spelen waardoor het de kans krijgt te rennen. De pedagogisch medewerker zal in elke situatie zoveel mogelijk zoeken naar de juiste balans.

Daarnaast geloven wij erin dat als je tijdig en adequaat in grijpt het stellen van grenzen veel minder nodig is en ongewenst gedrag vaak voorkomen kan worden.

concreet stellen wij grenzen op de volgende wijze:

- ♥ Tijdig en adequaat ingrijpen voorkomt het moeten stellen van grenzen
  - Situatie: De kinderen spelen samen in de poppenhoek, de pedagogisch medewerker observeert het spel en ziet het steeds drukker worden. De kinderen rennen uit de hoek met het speelgoed en het spel gaat steeds meer op een tikspelletje lijken dan een rollenspel.
  - Tijdig en adequaat ingrijpen: de pedagogisch medewerker loopt naar de kinderen toe en zegt: 'zijn jullie fijn in de poppenhoek aan het spelen? Wie is de mama? En wie is de papa? Wat gaan jullie doen?' door het stellen van de vragen keren de kinderen terug naar hun oorspronkelijke rollenspel, waarna zij rustig verder spelen in de poppenhoek.
- ♥ De pedagogisch medewerker zoekt naar de balans, de afweging die zij hierbij maakt is; dien ik een grens stellen of kan ik een situatie creëren waarin het gedrag wel gewenst is?

- Situatie: De kinderen gooien met blokken in de lucht, dit mag natuurlijk niet, kinderen kunnen zich pijn doen en daarnaast kunnen de blokken kapot gaan.
  - Zoeken na balans: wat hebben deze kinderen nu nodig? Welke signalen geven zij af? Kan ik hierop inspelen zonder het gedrag te stoppen, maar wel een situatie te creëren waarbij het gedrag passend is?
  - Oplossing: loop naar de kinderen toe en zeg; ‘ik zie dat jullie heel goed aan het oefenen zijn met gooien, zullen wij op zoek gaan naar ballen waarmee wij kunnen gooien?’
- ♥ Het stellen van positieve grenzen, door de woorden nee en niet zoveel mogelijk te voorkomen. In plaats hiervan benoemt de pedagogisch medewerker het gedrag wat zij wel graag van de kinderen wilt zien, op deze wijze krijgen kinderen inzicht in wat van hun wordt verwacht.
- Situatie: een kind klimt buiten op hek van de buitenspeelruimte.
  - Het stellen van een positieve grenzen; ‘Hijs, wil jij van het hek komen en lekker gaan spelen? Straks val je nog, dat willen we natuurlijk niet’

De houding en woorden van de pedagogisch medewerker

De houding en de woorden van de pedagogisch medewerkers kunnen tevens structuur en voorspelbaarheid bieden. Zo is de pedagogisch medewerker ten alle tijden het voorbeeld voor de kinderen in haar communicatie en omgang met kinderen, ouders en collega's.

Daarnaast biedt zij structuur en houvast in haar communicatie. Zo zal zij na het ophalen van de kinderen bespreken wat er die dag allemaal te beleven is op de BSO en voorspelt zij wat er hierna gaat gebeuren. Denk bijvoorbeeld bij het opruim moment. De pedagogisch medewerker vraagt de kinderen om op te ruimen maar verklaard vervolgens ook direct dat ze daarna aan tafel gaan. Door goed te praten en uit te leggen wat de situatie brengt geeft de pedagogisch medewerker het kind in haar communicatie voorspelbaarheid en structuur.

2.1.2 Emotionele ondersteuning

Zoals in onze visie reeds naar voren kwam vinden wij een liefdevolle omgeving van groot belang. Emotionele ondersteuning staat in het tekenen van de liefde voor de kinderen, het begrip voor elk kind en diens emoties en het emotioneel ondersteunend aanwezig zijn. zo krijgen de kinderen echt het gevoel dat er altijd een veilige haven is om op terug te vallen, iemand die hun ziet en liefde biedt op de momenten dat zij het nodig hebben en dat zij geaccepteerd en begrepen worden.

Door het tijdig reageren op signalen van de kinderen, emoties te herkennen maar vooral ook te erkennen en het tijd maken voor individuele contactmomenten laten de pedagogisch medewerkers emotionele ondersteuning zien.

Reageren op signalen

Een van de belangrijkste bouwstenen van emotionele ondersteuning is het reageren op signalen. Uiteraard dient deze reactie passend te zijn op de situatie en het gevoel van het kind. De pedagogisch medewerker reageren op signalen door de volgende houding aan te nemen:

- ♥ De pedagogisch medewerkers hebben gedurende de hele dag een observerende houding, zij zien elk individueel kind en houden overzicht over de groep. Als een kind een signaal afgeeft, in mimiek, woorden of lichaamshouding reageren zij hierop door met het kind te praten en eventueel emoties te benoemen maar ook door een knuffel of ander lichamelijke contact te bieden als het kind hier behoefte aan heeft.
- ♥ De pedagogisch medewerker laat een sensitieve lichaamstaal zien door; zoveel mogelijk op kind hoogte te zitten, vriendelijke de groep rond te kijken, te lachen naar kinderen en een open houding aan te nemen. Zo kan zij naast het oppikken van signalen van kinderen, de kinderen ook de mogelijkheid geven om zelf naar haar toe te komen, gezien zij een uitnodigende houding heeft
- ♥ Pedagogisch medewerkers zijn tijdens vrij spel en activiteiten altijd toegankelijk. Dit uit zich doordat pedagogisch medewerkers altijd contact met alle kinderen van de groep houden, door rustig rond te kijken en zo nodig te reageren op signalen van kinderen.

Emoties herkennen en erkennen

Een dag brengt veel emoties met zich mee, van blijdschap maar ook verdriet of boosheid. Bij kinderen kunnen deze emoties zich snel afwisselen. Het is van belang dat de pedagogisch medewerkers deze emoties herkennen maar met name deze emoties erkennen. De kinderen mogen boos, blij of verdrietig zijn, zij mogen iets niet leuk of juist extreem leuk vinden.

Wij vinden het van belang om de emoties van kinderen zoveel mogelijk te benoemen en hierover met de kinderen over in gesprek te gaan. Het uitgangspunt is de emotie herkennen, benoemen en laten blijken dat zij deze emoties mogen hebben.

- ♥ De pedagogisch medewerker stimuleert de kinderen om de emoties zelf te benoemen. Dit doet zij door de vraag te stellen; 'wat is er?' of 'wat voel je?' Of 'wat is er aan de hand?'. Indien het kind te veel emoties ervaart zal de pedagogisch medewerker een meer gesloten vraag stellen zoals; 'ik zie dat je boos bent, klopt dit?'. Vervolgens zal zij samen met het kind op zoek gaan naar een passende oplossing van de emoties, wilt het kind even boos zijn, dan mag dat of wilt het even flink uithuilen op schoot dan is daar ook ruimte voor om vervolgens alsnog samen naar een oplossing te zoeken.
- ♥ Door emoties te benoemen, te laten benoemen en erover te praten voelen de kinderen zich gehoord en begrepen. Daarnaast gaan zij steeds beter begrijpen hoe zij zich voelen en dat deze gevoelens er mogen zijn. Als laatste vinden wij het van groot belang om altijd samen te kijken hoe wij negatieve gevoelens kunnen omtoveren tot positieve, blijde gevoelens, zodat het kind met plezier kan terugdenken aan de dag.

2.1.3 Respect voor de autonomie

Pedagogisch medewerkers hebben oog en oor voor de eigenheid van ieder kind, elk kind is bijzonder met zijn eigen karakter, talenten en kwaliteiten. Zij gaan respectvol en liefdevol om met kinderen en scheppen de voorwaarden waarbinnen elk kind zichzelf kan zijn, zich ontspannen en prettig voelt en een hoge mate van welbevinden heeft. Daarnaast vinden wij het belangrijk om stil te staan bij het feit dat de BSO 'vrije tijd' is. De kinderen hebben een drukke schooldag achter de rug en hebben verschillende behoeftes. Waar het ene kind heerlijk wilt ontspannen wilt het andere kind juist graag in beweging en actie komen, wat een hele dag zitten en hard werken, dat is toch maar niks! Op de BSO hoeft dan ook even niks. Dit betekent niet dat we niks doen met de kinderen, het betekent vooral dat kinderen baas zijn over hun eigen tijd. Uiteraard zijn er vaste en verplichte elementen zoals het eetmoment, maar de overige momenten mogen zij zelf indelen.

Als laatste vinden wij het van groot belang dat kinderen de kans krijgen steeds zelfstandiger te worden en te groeien naar hun eigen uniek en volwaardige mens.

Keuzevrijheid

De pedagogisch medewerkers geven de kinderen keuzevrijheid. Naast de vaste element in de dag zoals de eetmoment mogen de kinderen de tijd zelf indelen. Er worden verschillende activiteiten aangeboden, de ruimtes beschikken over verschillende hoeken, er verschillende ruimtes en de kinderen? De kinderen mogen doen waar zij zich goed bij voelen! Willen zij meedoen met een activiteit, spelen in de bouwhoek of in de andere ruimte even chillen en niks doen? Het is allemaal prima. BSO tijd is immers vrije tijd. Daarnaast geloven wij erin dat als je kinderen de ruimte geeft zelf keuzes te maken, zij kiezen voor hetgeen hun bezighoudt, ze leuk vinden en waarin ze echt geïnteresseerd mee bezig zijn. Dit bewerkstelt dat het welbevinden verhoogt maar vooral ook dat zij de eigen unieke talenten en kwaliteiten ontwikkelen.

inspelen op de behoeftes van kinderen

Naast keuzevrijheid is het van groot belang dat er wordt ingespeeld op de behoeftes van kinderen. Hoewel wij voor elke dag verschillende inspirerende activiteiten aanbieden verplichten wij de kinderen nooit mee te doen. Blijkt de activiteiten toch niet zo geslaagd? Dan kunnen we altijd op de dag zelf omschakelen naar een activiteit die op dat moment beter pas bij de groepsdynamica. Hierbij kijken wij echt naar de groep, wat hebben de kinderen vandaag nodig? Wat willen de kinderen graag doen? Wat vinden zij leuk? Deze vragen stelt de pedagogisch medewerker niet alleen aan zichzelf maar ook aan de kinderen. Zij komen vaak met bijzonder mooie ideeën en initiatieven. Als de situatie het toelaat zal de pedagogisch medewerker hierin meegaan en deze ideeën en initiatieven in de praktijk brengen.

zelfstandigheid

Als laatste bevorderen wij graag de zelfstandigheid van de kinderen. Hierdoor ervaren de kinderen diverse succesmomenten, zoals; 'Yes, ik kan dit!' dit is ontzettend goed voor het zelfvertrouwen van het kind. Naast dat het zelfvertrouwen een boost krijgt wordt er met name ook respect voor de autonomie geboden. De pedagogisch medewerkers geven de kinderen de tijd om dingen echt zelf te doen. Willen jullie een ruimteschip maken? Helemaal goed! Welke materialen hebben jullie nodig? Om vervolgens ook weer los te laten en de kinderen zelf laten doen. Eigen ideeën omzetten naar activiteiten en hier een succes mee behalen is geweldig voor kinderen. De pedagogisch medewerker ondersteunt alleen daar waar nodig en op vraag van de kinderen, zij zal nooit en te nimmer zomaar iets overnemen van een kind, maar altijd vragen; 'kan ik helpen?'.

2.1.4 Praten en uitleggen

Als de pedagogisch medewerkers veel praten en uitleggen dan ontstaat er een rijke taalleeromgeving, waardoor kinderen worden gestimuleerd in de taalontwikkeling. Daarnaast verhoogde veel praten en uitleggen de emotionele veiligheid van de kinderen, zij horen immers wat er gaat gebeuren, wat er om hun heen gebeurt en er worden woorden en uitleg gegeven over de situatie, dit alles geeft de kinderen een voorspelbare omgeving hetgeen de emotionele veiligheid verhoogt.

Uitgangspunten communiceren met kinderen

Om de basis van het goed kunnen communiceren met kinderen te leggen zijn er een aantal uitgangspunten. Allereerst is het van belang dat de interactie tussen de pedagogisch medewerkers en kinderen gelijkwaardig is dat de pedagogisch medewerker met de kinderen praat en niet tegen de kinderen. De pedagogisch medewerkers luisteren oprecht naar de kinderen, zij laten zien dat ze de kinderen hebben gehoord door non-verbale en verbale communicatie en komen altijd met een reactie, door bijvoorbeeld door te vragen, antwoord te geven op een vraag of het verhaal samen te vatten. Kortom de pedagogisch medewerkers voeren echten gesprekken met kinderen.

praten en uitleggen

De pedagogisch medewerker reageert op de contactinitiatieven van kinderen en gaat hierop in door een gesprek met het kind aan te gaan. Het belangrijkste is dat het kind zich gehoord en gezien voelt. Daarnaast moedigt de pedagogisch medewerker het kind aan om gedachten, ideeën en gevoelens te verwoorden. Er ontstaan zo allerlei leuke gesprekken over het weekend, de voetbalwedstrijd, de paardrijles of de vakantie.

Als laatste is het van groot belang dat de pedagogisch medewerker woorden geeft aan en uitleg geeft over de situatie en de gebeurtenissen die zich om het kind afspelen. Zij vertelt de kinderen wat zij doet maar geeft ook vooraf aan wanneer zij iets van plan is om te gaan doen. Indien de situatie het toelaat wacht zij eerst de reactie van het kind af. Dit kunnen kleine verklaringen zijn zoals; 'ik ga even fruit snijden' tot verklaringen die iets zeggen waarom kinderen iets moeten doen zoals; 'wij gaan met zijn allen opruimen zodat we daarna aan tafel fruit kunnen eten'.

2.1.6 Mentorschap

Aan ieder kind is een mentor toegewezen. De mentor is een pedagogisch medewerker die werkt op de groep van het kind. Om de ontwikkeling van het kind te kunnen volgen, moet de mentor het kind echt kennen. Daarom is de mentor direct betrokken bij de opvang en ontwikkeling van uw kind. Door het volgen van de ontwikkeling van een kind sluiten pedagogisch medewerkers aan op de individuele behoeften van een kind. Tevens kan er door overleg met ouders worden afgestemd hoe aan wensen en behoeften van het kind tegemoet kan worden gekomen.

De mentor is het aanspreekpunt voor de ouders om de ontwikkeling en het welbevinden van het kind te bespreken. Elke nieuw kind en ouder krijgt gedurende het intakegesprek te horen wie de mentor wordt. Bij voorkeur zal de mentor tevens het intakegesprek doen. Kinderen die vanuit ons kinderverblijf overkomen naar de BSO zullen bij de wenperiode een mentor toegewezen worden en wordt middels een brief bekend gemaakt aan de ouders.

De mentor is verantwoordelijk voor de volgende taken:

- ♥ Bij voorkeur zal de mentor het intakegesprek met de ouders en het kind doen
- ♥ De mentor vult samen met het kind een welbevinden vragenlijst in. Deze wordt ook thuis met een ouder ingevuld.
- ♥ De mentor nodigt de ouders uit voor het oudergesprek om over de ontwikkeling en welbevinden van het kind te praten
- ♥ De mentor van het kind bespreekt de sociaal emotionele ontwikkeling van het kind binnen de groep met het team bij zorgen tijdens het teamoverleg en met de ouders.
- ♥ Eventueel vervult de mentor ook een rol in het contact met andere professionals, met toestemming van u als ouder(s)/verzorger(s).

2.1.7 Wennen

Ouders geven vaak aan dat wennen bij de BSO niet noodzakelijk is. Kinderen kennen elkaar al van school en zitten vaak bij klasgenootjes op de groep. Indien ouders denken dat het wel verstandig is om even te wennen spreken we een middag af dat het kind door ons van school wordt gehaald en kan dan 1.5 uur later door ouder/verzorger worden opgehaald. Het kind wordt direct bij het einde van de schooldag op school opgevangen door de pedagogisch medewerker en extra begeleid bij het lopen/vervoeren naar de BSO. De pedagogisch medewerker stelt een nieuw kindje altijd voor in de groep. De pedagogisch medewerker zal zich zoveel mogelijk richten op het welbevinden van het kind. Een veilig gevoel is het aller belangrijkste.

Indien het kind vier jaar wordt en gebruik maakt van ons KDV en vervolgens gebruik zal gaan maken van onze BSO De Berenstad hebben wij een intern wenschema. De pedagogisch medewerkers van het kinderdagverblijf zal het kind naar de BSO brengen zodat het daar een uurtje mee kan spelen. Dit herhaald zich twee keer. Wanneer blijkt dat het kind meer tijd nodig heeft om te wennen kan dit uiteraard altijd, het wennen geschied echter wel altijd voordat het kind vier jaar wordt.

2.2 Persoonlijke ontwikkeling

Een groot en gevarieerd aanbod van activiteiten is van groot belang en bieden wij daarom aan. Uit onderzoek over de kwaliteit waaraan een buitenschoolse opvang moet voldoen is uitgekomen dat alle ondervraagde een uitdagend en breed activiteiten aanbod van belang vonden.

Binnen dit brede aanbod leren kinderen zelf keuze maken, eigen kwaliteiten ontdekken maar ook bouwen zij meer zelfvertrouwen op en krijgen zij de kans allerlei soorten vaardigheden eigen te maken. Zij ontdekken hun eigen kwaliteiten en talenten en leren steeds beter hun eigen voorkeuren. Doormiddel van de diverse activiteiten leert het kind zichzelf steeds beter kennen en kan het steeds beter keuzes maken die goed passen bij zichzelf.

2.2.1 Motorische vaardigheden

De motorische vaardigheden kun je onderverdelen in grove en fijne motoriek. Bewegingen als lopen, zwemmen, een bal schieten en rennen vallen onder de grove motoriek. Bewegingen waar vaak meer aandacht of concentratie voor nodig zijn, zoals knippen, schrijven of een speld oppakken vallen onder de fijne motoriek.

De grove en fijne motoriek zijn nauw met elkaar verbonden. Kinderen moeten vaak bepaalde vaardigheden binnen de grove motoriek beheersen, voordat zij toe zijn aan bepaalde activiteiten binnen de fijne motoriek, bijvoorbeeld schrijven, beheersing van het evenwicht is bijvoorbeeld een voorwaarde om netjes te kunnen schrijven.

Het spreekt voor zich dat motorisch handelen voor een schoolkind noodzakelijk is om zichzelf voort te bewegen, te kunnen leren en ontwikkelen. Niet alleen bij bewegen, leren en verder ontwikkelen zijn de motorische vaardigheden nodig maar ook voor de ontwikkeling van spraak en het uiten van emoties. Kortom de motorische vaardigheid is de basis van de ontwikkeling van het schoolkind.

Vanaf 4 jaar gaan kinderen zich bezig houden met het verfijnen van de motorische vaardigheden. Zo hebben zij zich al heel wat bewegingen eigen gemaakt als rennen, springen, overgooien, stappen en klimmen, alleen zijn deze nog niet zo gecontroleerd. Naarmate kinderen ouder worden krijgen zij steeds meer controle over hun bewegingen en breiden hun motorische vaardigheden uit met bewegingen als huppelen, hinkelen en veters strikken. De pedagogisch medewerker begeleidt de kinderen hierin door hen mee te laten doen met sport en beweegactiviteiten zoals voetbal, buitenspelen en spelvormen en hen daarnaast in kleine groepjes te laten oefenen met bijvoorbeeld het trappen tegen een bal. Waar nodig begeleidt de pedagogisch medewerker met woorden of laat zien hoe de kinderen de beweging kunnen maken. Kinderen in deze leeftijdscategorie hebben veel geduld en plezier in het oefenen van allerlei soorten bewegingen. Daarom krijgen kinderen ook voldoende de gelegenheid om vrij te spelen met speelmaterialen zoals bijvoorbeeld ballen, blokken, een balansbord, het spel twister en loopklossen. Het bewegen brengt de kinderen ook kennis bij over het eigen lichaam en de waarneming hiervan: ‘Is mijn hand nu ver weg of dicht bij?’, ‘Hoe lang zijn mijn benen?’.

De fijne motoriek worden gestimuleerd binnen creatieve activiteiten, het aanwezig spel materiaal, zoals constructiemateriaal, kralen en puzzels en de mogelijkheid tot vrijspel waarbij zij zelf kunnen ontdekken en experimenteren.

Vanaf een jaar of 7 worden kinderen steeds sneller en soepeler in het maken van bewegingen en gaan zich bezighouden met ingewikkeldere bewegingen als touwtje springen, het schrijven van letters en woorden, en kopjeduikelen. Naast dat de pedagogisch medewerker sport- en bewegingsactiviteiten aanbiedt, krijgen kinderen dan ook de gelegenheid om vrij te spelen met bijvoorbeeld stoepkrijt, knutselmateriaal, een springtouw, etc.

Ook zullen kinderen zich steeds meer bezig gaan houden met anderen en zich met hen gaan vergelijken. Het is daarom maar wat leuk om de competitiedrang van de kinderen aan te spreken door middel van wedstrijdjes als: ‘‘Wie kan het hardst rennen?’’, ‘‘Wie kan de bal het verst trappen?’’. Maar ook een potje voetbal, waarin punten behaald kunnen worden door middel van scoren en op deze manier gewonnen kan worden van de ander, is zeer interessant op deze leeftijd. De pedagogisch medewerker organiseert verschillende sport en beweeg activiteiten, waarin de kinderen in teams of individueel tegen elkaar mogen spelen. Denk hierbij aan het voetballen in teams, het opvoeren van een dans en kijken wie de beste dans heeft, het doorlopen van een parcours op tijd en kijken wie het parcours het snelst doorloopt.

De fijne motoriek wordt gestimuleerd binnen creatieve activiteiten en binnen vrijspel met constructiemateriaal, kralen en puzzels.

Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen zich allerlei ingewikkelde vaardigheden eigen gemaakt en ontwikkelen zich daarnaast in spiersterkte, coördinatie en stabiliteit van bewegingen, waarin ook te zien is dat de een behendiger en sterker is dan de ander. Ook het uithoudingsvermogen vergroot zich, waardoor kinderen sporten steeds beter onder de knie krijgen. In de fijne motoriek is daarnaast te zien dat de oog-hand coördinatie zich zodanig ontwikkeld heeft dat kinderen zich met de kleinste werkjes bezig kunnen houden. Binnen verschillende sport en beweegactiviteiten, vrijspel en creatieve activiteiten worden de kinderen gestimuleerd.

2.2.2 Creatieve vaardigheden

Bij de creatieve vaardigheden gaat het om het creatieve brein. Kinderen zijn van nature creatief. Zo is te zien dat zij creatief zijn in hun spel en in het gebruik van (speel)materiaal, en in het oplossen van problemen en knutselactiviteiten tot de meest creatieve ideeën kunnen komen. De creatieve en fantasierijke ideeën waar kinderen op komen, kunnen wij als volwassenen haast niet meer op komen. Het is dan ook de kunst van de pedagogisch medewerkers om deze creativiteit en fantasie aan te spreken en kinderen de ruimte te geven om zich creatief te uiten. Hierbij ontwikkelen kinderen het gevoel van schoonheid. Binnen het aanspreken van deze creativiteit, sluiten de pedagogisch medewerkers aan op de verschillende leeftijden en behoefte van de kinderen.

Tussen de 4 en 6 jaar laten kinderen zich nog niet remmen in hun creativiteit, en spelen dan ook nog volop op het gebied van fantasiespel (rollenspellen). Verder beschikken kinderen rond deze leeftijd over de vaardigheid om zelfstandig dansjes te bedenken en deze ook uit te voeren. Vanaf 7 jaar raken kinderen steeds behendiger in het gebruiken van een kwast, potlood en schaar, waardoor zij zelfstandig kunnen knutselen. Zij raken zich daarbij bewust van de meningen en ideeën van anderen en kijken zo ook kritischer naar hun eigen knutselwerkjes. Vanaf een jaar of 10 is het doen van een dansje voor het publiek vaak voorbij, omdat kinderen dit dan gek vinden en zich ongemakkelijk voelen.

Kinderen hebben vanuit nature een nieuwsgierigheid meegekregen om te ontdekken naar mogelijkheden, onderzoeken van materialen en nieuwe dingen te creëren. Bij De Berenstad koesteren en voeden wij deze natuurlijke drang. Bij De Berenstad zien wij ontdekken, onderzoeken en creëren in welke vorm dan ook, als creatieve activiteit. Het gaat erom dat het kind creëert, dit kan een toren van blokken zijn maar het kan ook een dansactiviteit zijn. Bij creatieve activiteiten gaat het nooit om het eindresultaat maar het gevoel en het proces dat het kind doormaakt om tot het ‘eindproduct’ te komen. Waarbij het kind in dit proces plezier heeft, zichzelf leert uiten en wellicht zelfs iets nieuws ontdekt.

Voorbeelden van creatief ontdekken van mogelijkheden;

- ♥ Werken met materialen uit de natuur, blokken tellen in plaats van stapelen, verschillende vormen van dansen.
- ♥ Voorbeelden onderzoeken van materialen; creatief omgaan met materialen, slijm maken, zand vermengen met water, schuim maken van water en zeep.
- ♥ Voorbeelden van nieuwe dingen creëren; zelf een verhaal schrijven, muziek maken, een dans maken, knutselen, een toneelstuk verzinnen en uitvoeren.

Op BSO de Driemaster zijn binnen in de school voldoende materialen aanwezig om de creativiteit van de kinderen te stimuleren.

Op groep 2 wordt na de broodmaaltijd een activiteit aangeboden. Kinderen krijgen elke week een voorbeeld waar ze mee aan de slag kunnen. De materialen zijn voor handen in de ruimte. Uiteraard mogen kinderen hun fantasie de vrije loop laten en andere materialen gebruiken dan aangeboden in de weekactiviteit.

Bij BSO de Berenstad is een atelier ingericht. Hier kunnen kinderen hun fantasie de vrije loop laten. Het atelier is altijd toegankelijk voor de kinderen. Er wordt wekelijks een activiteit aangeboden waar de materialen voor klaar staan in de weekkast. Hebben kinderen andere ideeën kan dat altijd in overleg met de pedagogisch medewerker gerealiseerd worden.

Kinderen kunnen met 5 kinderen te gelijk zelfstandig aan de slag in het atelier. Als er een pedagogisch medewerker aanwezig is in het atelier mogen er meer kinderen gebruik maken van de ruimte.

ER zijn ook mogelijkheden voor houtbewerking gecreëerd in het atelier. Dit gebeurt altijd onder toezicht van een pedagogisch medewerker.

2.2.3 Cognitieve vaardigheden

Om goed te kunnen presteren op school zijn verschillende cognitieve vaardigheden nodig. Denk aan leren, onthouden, denken en redeneren. Kinderen leren om informatie uit hun omgeving te verwerken en op te slaan, om vervolgens deze vaardigheden en kennis op een later moment weer te kunnen gebruiken.

Op school wordt de gehele dag een groot beroep gedaan op cognitieve vaardigheden. Op de BSO staan de cognitieve vaardigheden dan ook niet in het teken van leren maar in het teken van kennis verrijken op onderwerpen die het kind interessant vinden.

Naarmate kinderen ouder worden raken zij geïnteresseerd in wat er allemaal om hen heen gebeurt en waarom. Door middel van het stellen van deze ‘‘Waarom’’ vragen, verkennen kinderen de wereld dan ook steeds meer. Daarnaast komen kinderen van 4 en 5 jaar voor het eerst in aanraking met lezen en rekenen op school, door te oefenen met het lezen van letters en ordenen. In groep 3 begint het echte leren lezen, schrijven en rekenen. Door middel van het eigen maken van deze vaardigheden kunnen kinderen zich naarmate zij ouder worden vanaf 9 jaar ook bezig gaan houden met vakken als aardrijkskunde, geschiedenis en natuur. Daarnaast leren kinderen steeds concreter te denken en gebruiken daarbij minder hun fantasie. Zij gaan zich steeds meer bezig houden met maatschappelijke onderwerpen als oorlog en armoede. Binnen de gesprekken die op de groep worden gevoerd, kunnen er dan ook gevoelige onderwerpen besproken worden zoals pesten, armoede en oorlog.

Voorbeelden van het stimuleren van cognitieve vaardigheden zijn;

- ♥ Met kinderen in gesprek gaan over verschillende onderwerpen waarin zij geïnteresseerd zijn. Hierbij worden vraagstukken bij kinderen neergelegd, kan er met de ouders kinderen worden gedebatteerd en mogen de kinderen hun mening geven over onderwerpen. Samen in gesprek leren van elkaar, leren we elkaar standpunt maar kunnen wij ook nieuwe informatie verwerven.
- ♥ Vragen beantwoorden en de kinderen voorzien van antwoorden. Hierbij laat de pedagogisch medewerker zichzelf niet weerhouden van het antwoorden op vragen die zij zelf niet weet. Zij zal samen met de kinderen op onderzoek gaan naar het juiste antwoord op de vraag, weet een andere pedagogisch medewerker het antwoord? Of kunnen we samen op internet op zoek gaan naar antwoorden? Is er een mooi filmpje op you-tube dat uitleg geeft over dit onderwerp? Weten de kinderen waar wij informatie op kunnen zoeken?
- ♥ Cognitief speelmateriaal zoals puzzels, spelletjes waar bij nagedacht moet worden zoals een kaartspel, memorie maar ook wie ben ik zijn hierbij prachtige materialen om in te zetten. Zonder dat de kinderen het merken worden de hersenen geactiveerd om hard na te denken en de juiste vaardigheden worden ingezet om het spel te spelen.

2.2.4 Taalvaardigheden

Taal is de meest complexe vaardigheid die mensen bezitten en ook één van de meest belangrijke vaardigheden om de wereld om je heen steeds beter te kunnen gaan begrijpen en een goede interactie met anderen mogelijk te maken. Niet alleen verbaal of non-verbaal, maar ook klanken en gebaren. Een oogopslag, een trillende lip, schuilgaan of juist ergens naartoe bewegen; het zijn allemaal signalen die de pedagogisch medewerkers oppikken. Zij laat het kind weten dat zij het kind verstaan hebben en reageren op zijn of haar initiatief. Zo ontstaat er daadwerkelijk contact en communicatie. De interactievaardigheid van de pedagogisch medewerkers is

dan ook van invloed op de ontwikkeling en het welzijn van de kinderen. Kinderen ontwikkelen ook spelenderwijs hun woordenschat.

De woordenschat van schoolgaande kinderen breidt zich steeds meer uit. Zo beschikken kinderen in de leeftijd van 4 tot 6 jaar al over een woordenschat van 3000 woorden. Net als de oudere peuters, oefenen kinderen flink met het toepassen van de grammatica en naarmate kinderen ouder worden (zo rond de 10 jaar) maken zij zich de grammaticaregels steeds meer eigen. In de kleuterleeftijd leren kinderen steeds ingewikkeldere zinnen te maken en krijgen interesse in letters en het schrijven van letters. Vanaf 7 jaar gaan kinderen dan ook oefenen met lezen en schrijven op school, waardoor kinderen steeds meer woorden bij leren en langere zinnen leren maken. Kinderen oefenen met het spreken van taal, maar ook met het gebruiken van taal om informatie op te zoeken zoals in boeken of op internet. Vanaf een jaar of 10 hebben kinderen de taal goed onder de knie, waarin te zien is dat de woordenschat zich nog verder uitbreidt, en de zinsopbouw en spelling zich verbeterd. Kinderen raken daardoor ook steeds behendiger in het benoemen van de eigen gevoelens, ideeën, behoeftes, gedachtes, meningen en ervaringen.

De taalontwikkeling krijgt veel aandacht bij De Berenstad. We plaatsen de woorden die kinderen gebruiken in een breder perspectief. Taalontwikkeling is bij De Berenstad gekoppeld aan de ervaringen en waarnemingen van het kind en hoe wij daar als volwassenen op reageren. Door continu in gesprek te gaan, zelf het goede voorbeeld te geven maar ook taalverrijkende activiteiten zoals zingen, een boek lezen en taalspelletjes aan te bieden wordt de taalontwikkeling door ervaringen en waarnemingen gestimuleerd. Het uitgangspunt bij het stimuleren van de taalontwikkeling is het moet vooral leuk zijn. Kinderen moeten plezier beleven en niet ervaren als een schoolse activiteiten. Ze zijn immers als de gehele dag op school aan het leren, bij ons op BSO De Berenstad is het tijd voor vrije tijd.

2.2.5 Activiteiten bij BSO De Berenstad

BSO De Berenstad biedt een soort divers mogelijk activiteiten aanbod aan. Activiteiten zoals buitenspelen, beweeg spellen en sporten, creatieve activiteiten, expressie, dans, muziek maar ook de mogelijkheid tot even niks doen, relaxen en ontspannen een boekje lezen is mogelijk. Binnen dit brede aanbod leren kinderen zelf keuze maken, eigen kwaliteiten en talenten ontdekken en bouwen zij zelfvertrouwen op.

Bij de activiteiten is het grootste uitgangspunt; plezier en zelf willen meedoen. De kinderen mogen doen waar zij zich goed bij voelen. De activiteiten worden daarom ook zoveel mogelijk in samenspraak bedacht en indien nodig wordt op de dag zelf nog nieuwe activiteiten bedacht en aangeboden om op deze wijze altijd aan te sluiten bij de behoefte van de kinderen.

2.3 Sociale ontwikkeling

Dit begrip omvat een heel scala aan sociale kennis en vaardigheden, zoals het in een ander kunnen verplaatsen, kunnen communiceren, samenwerken, anderen helpen, conflicten voorkomen en oplossen, het ontwikkelen van sociale verantwoordelijkheid. We bieden ze activiteiten die hun onderlinge contact stimuleren en hebben daarbij aandacht voor hun relaties onderling en het verloop van de groepsprocessen. Sport, spel bewegen, muziek en samen iets maken, behoren dan ook tot de alledaagse activiteiten.

Door opvang in groepen bij De Berenstad ontstaan er unieke extra ontwikkelingsmogelijkheden. Om sociale vaardigheden te ontwikkelen hebben uw kind en de andere kinderen vooral ruimte nodig met elkaar op te trekken. Kinderen zijn sociaal van aard. Het kind leert van ons en van elkaar. Het kind kijkt hoe de ander iets doet, deelt ervaringen, bakkeleit over verschillen, overleggen en zoeken samen naar oplossingen en leren zich te verplaatsen in een ander en hebben natuurlijk plezier met elkaar.

Onze pedagogisch medewerkers zijn deskundig om een uitdagend en stimulerend activiteiten aanbod te kunnen bieden voor de kinderen. Die bijvoorbeeld de onderlinge contact tussen het kind en de groep stimuleren met aandacht voor hun relaties. Sport en spel, dans- en muziek activiteiten behoren dan ook tot het brede activiteiten aanbod die de sociale ontwikkeling kunnen stimuleren.

2.4.1 Samenspel

Op De Berenstad is er veel ruimte om samen te spelen, zo kunnen de kinderen samen buiten of binnen spelen maar ontmoeten elkaar ook binnen de activiteiten en vrijspel momenten waarbij de gehele locatie gebruikt mag worden. Door positieve ervaringen met sociaal contact zal het kind groeien in zelfvertrouwen en de sociale vaardigheden steeds beter gaan beheersen.

Bij kleuters ziet samenspel er vaak uit als rollenspel, de kinderen spelen situaties die zij hebben meegemaakt of waar zij nieuwsgierig naar zijn na, de verschillende hoeken, speelmateriaal en activiteiten stimuleren deze nieuwsgierigheid en de drang om te spelen. Het jonge schoolkind (6-9jaar) begint onderscheid te maken in sekse en start met het opbouwen van relaties en vriendschappen met kinderen. Het spel wordt in deze leeftijd voorzien van structuur en regels, gezelschapsspelletjes, activiteiten met competitie elementen en vrijspelen met materiaal naar eigen keuze is dan ook een uitstekende activiteit voor de leeftijd.

De oudere schoolkinderen (9 -12jaar) starten met het vormen van groepjes op basis van interesses. Daarnaast zie je dat de kinderen iets meer behoefte hebben aan een momentje voor zichzelf. De kinderen vinden het fijn een grote mate van inspraak te hebben en zelf beslissingen te maken in hun spel. De oudste kinderen worden vrij gelaten en hebben de mogelijkheid zich terug te trekken in een van de hoeken, mee te doen met de activiteiten of wat samen even niks doen. Het niks doen kan ook heel nuttig zijn voor kinderen. Wanneer kinderen ervoor kiezen om even niks te doen gunnen zij zichzelf de rust die zij nodig hebben. Dit toont aan dat een kind leert luisteren naar zijn eigen lichaam en daar de activiteit op aan past. Binnen De Berenstad zijn er diverse plekken waar kinderen tot rust kunnen komen.

Wij zijn van mening dat 'niks doen' ook nuttig kan zijn voor kinderen. Wanneer kinderen ervoor kiezen om even niks te doen gunnen zij zichzelf de rust om even niks te moeten, zij kunnen bijkomen van een drukke dag. Dit toont aan dat een kind leert naar zijn of haar eigen lichaam te luisteren en daar de activiteiten op aan te passen. Binnen BSO de Berenstad zijn er diverse plekken waar kinderen even tot rust kunnen komen, zoals de 'hangplek' met boeken en tijdschriften. Vaak zie je in deze leeftijd dat ze samen hangen met vrienden en vriendinnen en praten over de nieuwste rage, de schooldag en andere relevante onderwerpen.

2.3.2 Conflicten in het samenspel

In samenspel horen natuurlijk ook kleine conflicten thuis. De conflicten brengen vaak emoties met zich mee als boosheid of verdriet.

Indien er een conflict ontstaat handelen de pedagogisch medewerkers als volgt:

- ♥ Allereerst zal de pedagogisch medewerker erkennen dat er een probleem is en de kinderen vragen het probleem samen te vaten. Hierbij zal zij de kinderen letterlijk vragen uit te leggen wat er aan de hand is en deze verhalen samenvatten.
- ♥ Vervolgens erkent de pedagogisch medewerker de emoties die de kinderen voelt en indien de situatie dit toelaat zal zij de emoties tevens benoemen.
- ♥ De pedagogisch medewerker zal hierna de kinderen stimuleren om het conflict zelf op te lossen. Hierbij is zij begeleidend aanwezig en zal zij indien nodig woorden geven aan de gevoelens en de bedoeling van de kinderen. Als de kinderen er niet zelf uitkomen dan zal de pedagogisch medewerkers zelf met oplossingen komen om het conflict op te lossen.

2.3.3 Begeleiding in samenspel door de pedagogisch medewerker

De pedagogisch medewerkers hebben een belangrijke rol in het stimuleren en begeleiden van samenspel en interactie tussen de kinderen. Zij biedt de kinderen de gelegenheid om zelf samen te spelen maar kan ook meespelen om niet alleen het spel te verdiepen maar ook het samenspelen met elkaar een stimulans te geven. Tevens stimuleert zij het contact tussen kinderen door te vragen samen een opdrachtje uit te voeren of elkaar te helpen of te troosten.

Daarnaast zal zij spelenderwijs de omgangsvormen die gelden aan de kinderen over dragen. Dit doet zij in eerste instantie door positief samenspel en gedrag te complimenteren. Daarnaast vertelt zij de omgangsvormen aan de kinderen op het moment dat er een situatie zich voordoet. Ook kunnen er groepsgesprekken plaatsvinden over onderwerpen als pesten en buitensluiten. Ze leert kinderen iets te vragen aan elkaar als zij iets willen hebben van een ander kind, zij begeleid kinderen bij het zelf oplossen van conflicten maar helpt het kind ook om voor zichzelf op te komen, door 'stop hou op!' te zeggen als je iets niet leuk vindt.

2.4 Waarden en normen

Een gevoel van "ik doe het goed" is goed voor de morele competentie. Kinderen willen er graag bij horen en verlangen naar goedkeuring. Ze zijn ontvankelijk voor regels en gezamenlijke rituelen. Ze leren gehoorzamen en ook om zichzelf te gehoorzamen en minder impulsief te worden. Ze leren dit door emoties op een acceptabele manier te uiten, verantwoordelijkheid en schuldbesef te tonen, te gehoorzamen en rituelen op te volgen, voor zichzelf op te komen, morele gevoelens te uiten en respect te hebben voor diversiteit. Waarden en normen, die

maatschappelijk geaccepteerd zijn worden overgedragen. We stimuleren dat er in de omgang met elkaar rekening wordt gehouden met elkaar, naar elkaar geluisterd wordt en dat samen oplossingen worden bedacht. Alle kinderen leren van de andere kinderen en volwassenen om hen heen.

Elk mens is anders dus ook elk kind is anders. Verschillen die door b.v. de cultuur, de leeftijd en het karakter van het kind naar buiten komen. Als pedagogisch medewerker weet je bij elk kind wat het beste werkt en hoe je het beste met dat kind om kunt gaan. Ook is er bij elk kind verschil in temperament en leren de kinderen daar met elkaar mee omgaan. Als pedagogisch medewerker kun je daar mee omgaan door rekening te houden met de manier van benaderen van het kind. Een heel verlegen kind zul je op een rustige manier benaderen en een heel uitbundig en enthousiast kind kun je ook uitbundig benaderen.

Ontwikkeling identiteit

Geleidelijk aan wordt het kind zich steeds meer er van bewust dat zij verschilt van ieder ander, dat zij eigen talenten, kwaliteiten en een eigen karakter met eigen voorkeuren heeft. Door het kind positief te benaderen bevordert de pedagogisch medewerker het zelfvertrouwen van het kind. Er wordt aandacht besteed aan de persoonlijke verhalen en het kind wordt gestimuleerd zich te uiten en eigen keuzes te maken. De pedagogisch medewerker waardeert onderlinge verschillen tussen de kinderen in bijvoorbeeld voorkeur voor activiteiten, tempo en spontaniteit. Daarnaast stimuleert de pedagogisch medewerker het identiteitsbesef ook door bijvoorbeeld regelmatig opnoemen van namen en achternamen of door te geven van eigen plekje's of spullen.

Diversiteit

We maken geen onderscheid in de culturele achtergrond van kinderen. Hier zijn de activiteiten en het speelgoed op afgestemd. Wel houdt je rekening met de culturele achtergrond. Denk aan maaltijden.

Tijdens activiteiten heeft het ene kind meer begeleiding nodig dan de ander. De pedagogisch medewerker concentreert zich op de groep EN op de individu. Het individu maakt deel uit van de groep. D.m.v. groepsgericht te werken leer je het kind het samen spelen en omgaan met andere kinderen. Door het kind individuele begeleiding te geven krijgt ieder kind persoonlijke aandacht. Wanneer er een vermoeden bestaat dat een kind een achterstand heeft of een ontwikkelingsstoornis op een ander gebied wordt dit besproken met collega's en directie en wordt er een actieplan opgesteld.

Rituelen en vieringen

Verschillende soorten rituelen:

Gedurende de dag zijn er verschillende soorten rituelen. Als er een van de pedagogisch medewerker binnen komt begroet deze meteen de kinderen. Dit gaat ook vrijwel automatisch om dat de kinderen de pedagogisch medewerker ook altijd enthousiast begroeten. Voor de maaltijd wordt altijd gezamenlijk het smakelijk eten lied gezongen. Na het zingen kunnen de kinderen aan de maaltijd beginnen. Ook blijven alle kinderen aan tafel zitten totdat de meerderheid klaar is met eten.

Diverse vieringen:

Verjaardagen: bij verjaardagen wordt er voor het kind een verjaardagsmuts of ketting als het kind dat wil gemaakt en mag het kind tijdens de viering op tafel zitten. Met zijn allen worden de verjaardagsliedjes gezongen en daarna mag het kind uitdelen. Verjaardagen van de pedagogisch medewerker worden op dezelfde manier gevierd.

Pasen: met Pasen worden er meerder groepsactiviteiten gedaan en wordt de groep versierd.

Vader en moederdag: elk kind maakt een geschenk voor zijn vader en moeder.

Sint Maarten: alle kinderen maken een lampion. Dit is elk jaar weer een ander ontwerp.

Sinterklaas: Er worden meerder groepsactiviteiten en gedaan en de zaal word versierd. In de eerste week van december brengt de sint een bezoek aan het dagverblijf.

Kerst: Er worden meerder groepsactiviteiten gedaan en de groep wordt versierd. Op 24 December is er een kerst ontbijt of lunch voor alle kinderen op het dagverblijf.

2.5 Waarnemen van de ontwikkeling

2.5.1 Observeren en oudergesprekken

Zoals al eerder naar voren is gekomen vindt De Berenstad het ontzettend belangrijk dat kinderen op de BSO een hoog welbevinden ervaren. Daarnaast vinden wij het van belang dat kinderen hun eigen 'ik' ontdekken, durven uit te komen voor hun eigen karakter, talenten, kwaliteiten en meningen. Om deze reden observeren de pedagogisch medewerkers de kinderen niet eenzijdig, in plaats daarvan gaat de pedagogisch medewerker samen met het kind in gesprek over diens welbevinden en ontwikkeling. Elke jaar in de maand van de verjaardag zal de

mentor van het kind samen met een kind de vragenlijsten invullen over welbevinden. Hierin staan vragen als; 'hoe vindt jij het op de BSO', maar ook 'waar speel je graag mee'. Samen gaan zij in gesprek, de pedagogisch medewerker stelt de vragen, vraagt door en komt soms ook met dingen die zij zelf heeft gezien en controleert of zij dit juist heeft gezien.

Na het gesprek met het kind worden de ouders uitgenodigd om het welbevinden van het kind op de BSO te bespreken. Hierbij zal de pedagogisch medewerker het gesprek met het kind samenvatten waardoor de ouder meer inzicht krijgt in de ontwikkeling en het welbevinden van diens kind.

De pedagogisch medewerker wordt begeleid door de HBO pedagogisch coach. Elke twee maanden is er een zorgoverleg waarin de mentor van een kind eventuele zorgen kan uiten en samen een stappenplan/handelingsplan kunnen opstellen. De HBO pedagogisch coach is tevens aanwezig bij een mentor gesprek als het gaat om een uitnodiging "extra mentor gesprek is omdat er wat vragen zijn omtrent de ontwikkeling van het kind". De HBO pedagogisch coach is Crista Nagel bij de Berenstad.

2.5.2 Overdracht naar school

BSO De Berenstad zal bij de breng en haalmomenten van school altijd even kort overleg hebben met de leerkrachten indien nodig. Soms gebeurt dit op aanvraag van de leerkracht, maar het kan ook zijn dat het de pedagogisch medewerker opvalt dat het kind niet lekker in zijn vel zit die dag. Zij kan hierop besluiten om even naar de leerkracht te lopen om te vragen of er die dag bijzonderheden zijn voorgevallen.

Indien een kind opvallend gedrag vertoont of achter/ voor loopt in de ontwikkeling vinden wij het van grote waarde om hier samen met school en eventueel ouders over te praten. De kinderen brengen een dag gedeeld door, eerst op school en dan bij ons op de BSO. Voor het kind is het fijn als de BSO en de basisschool op een lijn zitten als het gaat over omgangsvormen met opvallend gedrag of stimulans in de ontwikkeling. Hierdoor ontstaat er rust maar ook zeker kansen voor het kind zich verder te ontwikkelen. Een gesprek met school over het gedrag of ontwikkeling van het kind zal altijd in overleg met ouders gaan, zij dienen hiervoor tevens schriftelijke toestemming te geven.

2.5.3 Omgang met bijzonderheden in de ontwikkeling

Wanneer de mentor ziet gedurende de observatie dat er op een bepaald ontwikkelingsgebied extra stimulans wenselijk is zal zij daar gerichte activiteiten op inzetten. Wanneer blijkt dat er meer deskundigheid nodig is zal het betreffende kindje in het twee maandelijks zorgoverleg met de pedagogisch coach besproken worden en vervolgens door de pedagogisch coach worden geobserveerd.

Tijdens die overleg wordt de verdere route uitgestippeld. Soms is er wat extra tijd nodig voor een kindje om verder te ontwikkelen en soms is de expertise van een deskundige nodig. Bij blijvende zorg wordt er met toestemming van de ouder contact gelegd met school voor een driehoeksgesprek ouder, school en opvang. Tijdens dit gesprek wordt afgesproken of er doorverwezen moet worden en wie welke stappen gaat ondernemen.

Wij zullen dan toestemming aan de ouder(s)/verzorger(s) vragen om advies in te winnen bij een deskundige. Na advies van een deskundige kunnen kinderen doorverwezen worden naar een passende instantie voor verdere ondersteuning. Ook hier wordt vooraf toestemming gevraagd aan de ouder(s)/verzorger(s)

Samenvattend worden de volgende stappen ondernomen indien een mentor zorgen heeft omtrent het gedrag of de ontwikkeling van het kind:

- ♥ De mentor verricht een observatie met het observatieformulier van Trapsgewijs (gericht op het in kaart brengen van opvallende ontwikkelingen)
- ♥ De mentor gaat aan de slag met ontwikkelingsstimulerende activiteiten
- ♥ De mentor evalueert de vooruitgang van het kind en bespreek zo nodig het kind in het twee maandelijks zorgoverleg met de pedagogisch coach
- ♥ De pedagogisch coach observeert het kind op de groep
- ♥ De pedagogisch coach en mentor bespreken de bevinden en stellen een stimuleringsplan op
- ♥ De pedagogisch coach en mentor bespreken het stimuleringsplan met ouders en vragen of school betrokken mag worden doormiddel van een gesprek
- ♥ Het stimuleringsplan van het kind wordt besproken met de pedagogisch medewerkers

- ♥ Het stimuleringsplan wordt geëvalueerd na de vastgestelde periode in het stimuleringsplan
- ♥ De pedagogisch coach en mentor besluiten of het noodzakelijk is om het stimuleringsplan opnieuw vast te stellen, af te sluiten of externe hulp in te schakelen, indien mogelijk wordt hierbij wederom contact gezocht met school
- ♥ De ouders worden op de hoogte gebracht van de vervolgstappen En indien externe hulp of zorg aanwezig blijft wordt er contact gelegd met school voor een driehoeksgesprek.

Toerusting en ondersteuning pedagogisch medewerkers:

Uiteraard is bijscholing omtrent het onderwerp opvallende ontwikkeling ook van belang. Om deze reden komt dit onderwerp minstens één keer per jaar aan bod. Dit kan in de vorm van een studiedag, een cursus, een vergadering of een workshop op locatie. De bijscholing kan zowel door een externe organisatie worden geboden als intern medewerkers. Met de bijscholing krijgen de medewerkers de kans om de kennis te vergroten en op te frissen. Tevens blijven pedagogisch medewerkers actief bezig met de ontwikkelingspedagogiek van het kind waardoor zij beter en adequater kunnen reageren op signalen van kinderen. Er wordt voor elk jaar een jaarplanning opgesteld waarbij er wordt gekozen welke opleidingen, cursussen en of workshops de pedagogisch medewerkers het betreffende jaar zullen volgen. Op locatie is meer informatie aanwezig over de scholingsjaarplanning.

Daarnaast is er een pedagogisch coach binnen De Berenstad, zij organiseert zorg overleggen en kijkt met de mentor mee bij kinderen met opvallend gedrag. Samen stellen zij een stimuleringsplan op en voeren de gesprekken met de ouders.

Hoofdstuk 3: BSO De Berenstad informatie voor ouder en kind

3.1 basisgroepen

3.1.1 Basisgroep

BSO De Berenstad Raaltepad heeft twee basisgroepen:

- ♥ Basisgroep 1 voor kinderen van 4-13 jaar hier worden maximaal 22 kinderen per dag opgevangen door twee pedagogisch medewerkers
- ♥ Basisgroep 2 voor kinderen van 4-13 jaar hier worden maximaal 11 kinderen per dag opgevangen door één pedagogisch medewerker

BSO De Berenstad Tegelenpad heeft twee basisgroepen:

- ♥ Basisgroep 1 voor kinderen van 4-13 jaar hier worden maximaal 22 kinderen opgevangen per dag door 2 pedagogisch medewerker.
- ♥ Basisgroep 2 voor kinderen van 4-13 jaar hier worden maximaal 15 kinderen per dag opgevangen door 2 pedagogisch medewerkers.

Basisgroep 1 is tijdens schooldagen in de ochtend in gebruik door de Voorschool. In de middag tijdens BSO tijd zal de verrijdbare scheidingswand worden verplaatst en worden de tafels van de stil-werkplekken van school gebruikt voor de BSO.

Tevens kan de themahoek en de bibliotheek naast de middenruimte gebruikt worden en kunnen de grote open ruimtes rondom de middenruimte gebruikt worden voor spel.

Basisgroep 2 bevindt zich in de kleine midden ruimte.

We bieden de kinderen de mogelijkheid om tijdens het vrij spel in beide ruimtes te kunnen spelen.

3.1.2 Verlaten van de basisgroep

Het is mogelijk voor de kinderen om de eigen stamgroep te verlaten voor een activiteiten.

Kinderen kunnen vrij spelen in beide stamgroepen en mogen de materialen vrij gebruiken op de plek waar ze willen spelen.

Bij De Berenstad erkennen wij een aantal situaties waarin de kinderen de eigen stamgroep kunnen verlaten:

1. Tijdens buitenspelen. Buitenspelen is een heerlijke activiteit voor de kinderen, ze kunnen rennen, ontdekken en hun energie kwijt. De Berenstad beschikt over een eigen buitenspeelruimte en maakt daarnaast gebruik van buurtspeeltuinen die is ingericht voor de kinderen. De pedagogisch medewerker

spelen samen met de kinderen buiten. Voor het buitenspelen houden de pedagogisch medewerkers de werkafspraken zoals beschreven in het beleid veiligheid en gezondheid aan.

2. Uitstapjes, tijdens de vakantieperiode onderneemt BSO De Berenstad verschillende kind gerichte uitstapjes. Vooraf wordt het uitstapje voorbereid, zo wordt er gekeken naar de route naar het uitstapje, hoeveel geld er nodig is en of het nodig is om bijvoorbeeld te reserveren. De pedagogisch medewerkers werken volgens het beleid veiligheid en gezondheid gedurende het vervoer van kinderen alsmede gedurende het uitstapje op locatie. Er wordt ten alle tijden voldaan aan het BKR, daarnaast kunnen er extra volwassenen meegaan, zoals bijvoorbeeld stagiaires, huishoudelijk medewerkers, kantoorpersoneel of zelfs hulpouders.;

3.1.3 Samenvoegen BSO De Berenstad Raaltepad

Bij De Berenstad kan het voorkomen dat groepen samen worden gevoegd. Uitgangspunt is dat de stamgroep een vaste groep is, waarbij van tevoren bekend is welke dit is (en welke beroepskrachten hierbij horen). Dit betekent dat het niet is toegestaan om dagelijks te bepalen hoe de groepen worden ingedeeld, aan de hand van het aantal aanwezige kinderen. Samenvoegen betekent tevens dat de gehele groep samenvoegen, en niet delen van de stamgroep.

Er zijn wettelijk toegestaan twee manieren om samen te voegen;

Structureel samenvoegen

Bij structureel samenvoegen wordt een ander samengestelde stamgroep gecreëerd, waardoor dit wel binnen de regelgeving kan plaatsvinden. Dit is wel toegestaan. Dit is bijvoorbeeld het geval als er op bepaalde dagen structureel minder kinderen worden geplaatst, en er sprake is van een minder aantal groepen dan op de overige dagen. Zo kan het zijn dat een kind als stamgroep de 'A' heeft, maar op woensdag minder kinderen geplaatst worden dat de stamgroep 'B' en de stamgroep 'A' samen één groep. Dit betekent dat er een kind op een ander stamgroep wordt opgevangen. Ouders dienen een schriftelijke toestemming te geven indien er sprake is van structureel samenvoegen. Voor het structureel samenvoegen aan dagranden is het niet nodig om schriftelijk toestemming te geven.

Bij De Berenstad wordt op de volgende momenten structureel samengevoegd:

- ♥ Op de woensdagen worden de groepen van beide BSO locaties samengevoegd. Alle kinderen verblijven woensdag op de BSO de Driemaster. Ouders worden hiervan bij de intake op de hoogte gesteld en dienen hiervoor een schriftelijke verklaring te tekenen.
- ♥ Bij BSO Raaltepad worden gedurende studiedagen en afwijkende vakanties van bepaalde scholen de groepen totdat de andere kinderen uit school komen samengevoegd.
- ♥ Bij BSO Raaltepad kunnen in de avond vanaf 17.30 uur de stamgroepen worden samengevoegd indien er minder dan 22 kinderen aanwezig zijn. Stamgroep 1 is de groep die in gebruik blijft tot sluitingstijd.
- ♥ Bij BSO de Driemaster kunnen in de avond vanaf 17.30 uur de stamgroepen worden samengevoegd indien er minder dan 22 kinderen aanwezig zijn. Stamgroep 1 is de groep die in gebruik blijft tot sluitingstijd.

Incidenteel samenvoegen bij De Berenstad:

In vakanties kan het aantal kinderen dagelijks wisselen. Er mag niet dagelijks worden bepaald dat de stamgroep wordt opgeheven.

Het is echter zowel op organisatorisch als pedagogisch vlak niet wenselijk als bij een zeer laag aantal kinderen in een groep toch verplicht in de eigen groep met de daarbij behorende beroepskracht moet worden verbleven.

Om deze reden inventariseert De Berenstad voor de vakantieperiode wanneer kinderen afwezig zijn. Hierdoor heeft De Berenstad de mogelijkheid om in kaart te brengen op welke dagen er sprake is van zeer laag aantal kinderen. Aan de hand van deze inventarisatie zal De Berenstad in kaart brengen wanneer en op welke wijze de stamgroepen zullen samenvoegen. Tijdens een zeer lage bezetting (minder dan 22 kinderen kinderen) worden alle kinderen opgevangen in Stamgroep 1.

Uiteraard wordt met het samenvoegen in vakantieperiode rekening gehouden met de emotionele veiligheid van de kinderen, zo wordt bij het samenvoegen gestreefd naar het inzetten van één vertrouwde pedagogisch medewerker van de groep.

De ouders worden doormiddel van een mail vooraf geïnformeerd over welke stamgroep wordt samengevoegd, in welke stamgroepsruimte de kinderen worden opgevangen en wanneer. Dit betekent dat tijdens vakantieperiodes kinderen in een andere stamgroep dan de eigen stamgroep opgevangen kunnen worden. Ouders dienen voor de

specifieke datums dat er incidenteel wordt samengevoegd schriftelijke toestemming te geven. Doordat ouders vooraf op de hoogte worden gesteld op welke wijze er wordt samengevoegd kunnen de ouders en pedagogisch medewerkers de kinderen voorbereiden op het samenvoegen.

In de zomervakantie is het kind aantal altijd een stuk lager dan op schooldagen en tijdens de andere schoolvakanties.

In de zomervakantie vangen we alle BSO kinderen op bij BSO de Driemaster. Hier is een grote buitenspeelruimte en in geval van slecht weer kunnen we gebruik maken van de gymzaal.

Voor deze manier van samenvoegen gelden de zelfde regels als bij het samenvoegen van de stamgroepen.

3.1.4 Open deuren beleid BSO De Berenstad.

Het open deuren beleid houdt letterlijk in dat de deuren tussen de groepen 'open' zijn, waardoor kinderen zelf kunnen kiezen in welke ruimte zij willen spelen.

Bij de BSO is er gedurende de gehele opvang dag sprake van open deuren beleid, op de eetmomenten na. De kinderen zitten tijdens het eetmoment bij de eigen basisgroep in een eigen ruimte. Hierdoor eten zij altijd met de eigen pedagogisch medewerkers en groepsgenootjes. Na het eetmoment mogen alle BSO kinderen kiezen waar zij zouden willen spelen en waarmee.

BKR tijdens open deuren beleid:

Wanneer de kinderen tijdens het open deuren beleid de basisgroep verlaten, wordt de maximale omvang van de basisgroep tijdelijk losgelaten. Wel blijft het aantal kinderen per pedagogisch medewerker van kracht, toegepast op het aantal aanwezige kinderen per originele basisgroep.

3.2 dagindeling

3.2.1 dagindeling

Op schooldagen:

14.30	De kinderen worden van school gehaald en naar de BSO gebracht.
15.00	Thee, water of limonade te drinken met brood of fruit.
15.45	De kinderen zijn vrij om een activiteit te kiezen naar keuze of krijgen een gerichte activiteit aangeboden door de begeleidsters. Dit kan zijn knutselen, lezen, TV kijken, spelletjes en binnen of buiten spelen.
18.30	De BSO sluit.

Op vrije dagen:

9.30	Alle kinderen zijn binnen en gaan aan tafel om Fruit te eten en limonade drinken
12.30	Lunchen met brood en melk
15.30	Koekje of cracker met thee of limonade

Tussen door zal de pedagogisch medewerker voldoende activiteiten aanbieden om in groepsverband te ondernemen. Ook is er een mogelijkheid om uitstapjes te maken buiten de BSO.

3.3 diensten , extra dagen, en ruildagen

3.3.1 Extra dagen en ruildagen

Het afnemen van een extra dagdeel is in overleg mogelijk u kunt uw aanvraag via de mail naar de leidinggevende versturen indien het pedagogisch medewerker kind ratio het toelaat en de maximale groeps grootte zal u een bevestiging krijgen van de extra dag. Bij extra opvang kan er gebruik worden gemaakt van halve en hele uren en worden alleen de gebruikte uren in rekening gebracht.

Als er structureel extra opvang afgenomen gaat worden kan dit via een uitbreiding van het contract.

Ook is het ruilen van dagen mogelijk. Hiervoor kunt u tevens mailen naar de leidinggevende. Indien het pedagogisch medewerker kind ratio het toelaat en de maximale groeps grootte zal u een mail ontvangen met de goedkeuring van de ruildag.

3.3.2 opvang mogelijkheden

BSO:

Uw kind heeft het hele jaar recht op opvang na schooltijd op de overeengekomen dagdelen.*

- ♥ De BSO van kinderopvang de Berenstad vangt uw kind op wanneer het 's middags uit school komt en zorgt dat het veilig op de opvang locatie aankomt.
- ♥ Daar mag uw kind verblijven tot 18.30 uur.

BSO vakantie:

Uw kind heeft recht op opvang tijdens schoolvakanties en rooster vrije dagen op de overeengekomen dagdelen.*

- ♥ U kunt uw kind tijdens roostervrije dagen en vakanties brengen op de BSO locatie vanaf 8.00 uur. Uw kind kan daar opgevangen worden tot 18.30 uur.

BSO Totaal:

Uw kind heeft het hele jaar recht op opvang na schooltijd, in vakanties en op rooster vrije dagen op de overeengekomen dagdelen*

- ♥ De BSO van kinderopvang de Berenstad vangt uw kind op wanneer het 's middags uit school komt en zorgt dat het veilig op de opvang locatie aankomt.
- ♥ Daar mag uw kind verblijven tot 18.30 uur.
- ♥ Tijdens roostervrije dagen en vakanties kunt u uw kind brengen op de BSO locatie vanaf 8.00 uur 's morgens en zijn we geopend tot 18.30 uur.

VSO:

Uw kind heeft het hele jaar recht op opvang voor schooltijd op de overeengekomen dagdelen.*

- ♥ BSO de Berenstad vangt uw kind op wanneer u uw kind brengt bij BSO de Berenstad.
- ♥ BSO de Berenstad zorgt ervoor dat uw kind veilig in de klas aankomt. Voorschoolse opvang zal geopend zijn vanaf 7.00 uur.

* M.u.v. landelijk erkende feestdagen

3.4 Openingstijden en sluitingsdagen

De BSO kinderopvang de Berenstad is op lesdagen geopend van 14.00 uur tot 18.30 uur.

Tijdens vakantie of andere vrije dagen van school is de BSO van 8.00 uur tot 18.30 uur.

BSO De Berenstad is gesloten op de volgende dagen:

- Nieuwjaarsdag
- 1ste en 2de Paasdag
- Koningsdag
- Bevrijdingsdag (1x in de vijf jaar 2020, 2025 etc.)
- Hemelvaartsdag
- 1ste en 2de Pinksterdag
- Sinterklaas avond 17.00
- Kerstavond sluiten wij om 14.00
- 1ste en 2de Kerstdag
- Oudejaarsdag sluiten wij om 17.00

3.5 Oudercommissie

De Wet kinderopvang geeft ouders het recht de kinderopvang te beïnvloeden op belangrijke beleidsonderwerpen. Hiervoor is er een oudercommissie: zij mogen gevraagd en ongevraagd advies geven over diverse onderwerpen binnen kinderopvang BSO De Berenstad. Het reglement van de oudercommissie beschrijft de regelingen en afspraken waarbinnen de medezeggenschap bij kinderopvang De Berenstad uitgevoerd wordt, zoals bijvoorbeeld het uit te voeren beleid. De oudercommissie bepaalt zelf haar werkwijze en taakverdeling en legt dat vast in een huishoudelijk reglement.

De oudercommissie heeft als doel de belangen van de kinderen en de ouders van kinderopvang BSO De Berenstad waar de oudercommissie aan verbonden, is zo goed mogelijk te behartigen en de ouders te vertegenwoordigen. De oudercommissie bevordert goede en heldere informatie aan ouders, de betrokkenheid van ouders bij de kinderopvang en fungeert als aanspreekpunt voor ouders met klachten en informeert hen zo nodig over de klachtenregeling.

3.6 Klachten

In het kader van de wet kinderopvang is er een interne klachtenregeling opgesteld voor kinderopvang BSO De Berenstad.

Ondanks de goede zorgen en de hoge kwaliteit die BSO De Berenstad nastreeft kan er in de samenwerking tussen ouders, kinderen en pedagogisch medewerkers een klacht ontstaan. BSO De Berenstad neemt klachten serieus en ziet de klacht als een moment om van te leren en te groeien. Om op deze wijze de kwaliteit van de kinderopvang nog verder te verhogen.

BSO De Berenstad onderscheidt twee soorten officiële klachtenregelingen:

- **Interne klachtenregeling:** Bij voorkeur maken ouders/ verzorgers een klacht eerst bespreekbaar bij de directe betrokkenen. Mocht dit niet leiden tot een bevredigende oplossing dan kan er een officiële klacht worden ingediend. Deze officiële klacht dient schriftelijk kenbaar gemaakt te worden bij de leidinggevende. De leidinggevende zal de klacht in behandeling nemen, mocht de klacht een vermoeden van kindermishandeling betreffen dan treedt de meldcode huiselijk geweld en kindermishandeling in werking. De interne klachtenprocedure wordt daarmee afgesloten. Nadat de klacht in behandeling is genomen zal de leidinggevende contact opnemen met de betrokkene en eventueel de oudercommissie bij de klachtenprocedure betrekken. Binnen ten minste 6 weken na het indienen van de klacht, zal een schriftelijke en gemotiveerd oordeel, inclusief concrete termijnen waarbinnen eventuele maatregelen zullen worden gerealiseerd, verstuurd worden naar de ouder. Voor meer informatie over de interne klachtenregeling kunt u kijken in de interne klachtenregeling die op locatie inzichtelijk is.
- **Externe klachtenregeling:** Mocht interne klachtafhandeling niet leiden tot een bevredigende oplossing dan staat ouders de weg vrij naar informatie, advies en mediation bij de geschillencommissie, gevestigd in Den Haag. Of het aanmelden van het geschil bij de Geschillencommissie www.degeschillencommissie.nl.

In sommige gevallen is het van belang de klacht rechtstreeks in te dienen bij de Geschillencommissie:

- De kinderopvangorganisatie niet binnen 6 weken heeft gereageerd op de schriftelijke klacht.
- De ouders en de kinderopvangorganisatie het niet binnen 6 weken eens zijn geworden over de afhandeling van een klacht.
- De kinderopvangorganisatie geen adequate klachtenregeling heeft.

In uitzondering op het bovenstaande mogen ouders meteen een geschil indienen bij de Geschillencommissie Kinderopvang als in redelijkheid niet van ouders kan worden verlangd dat zij onder de gegeven omstandigheden een klacht indienen bij de kinderopvangorganisatie.

Dit kan zijn bijvoorbeeld bij klachten over intimidatie of wanneer ouders bang zijn dat het voorleggen van hun klacht vervelende consequenties kan hebben.

De Geschillencommissie beoordeelt in individuele gevallen of aan de voorwaarden hiervoor wordt voldaan.

Hoofdstuk 4: wet kinderopvang

4.1 Drie uren regeling

Op een aantal vastgestelde momenten op de dag mag er worden afgeweken van het beroeps kind ratio. Dit betekent dat er tijdelijk minder pedagogisch medewerkers ingezet mogen worden waarbij in ieder geval minimaal de helft van het aantal benodigde pedagogisch medewerkers aanwezig dient te zijn.

Bij een openingstijd van 10 uur of langer mag er maximaal drie uur worden afgeweken van het BKR, de zogeheten drie uren regeling. Op schooldagen mag er slecht 30minuten worden afgeweken van het BKR. De regeling treedt in werking zodra een pedagogisch medewerkers meer dan het toegestane aantal kinderen in haar eentje opvangt. In het kind planning wordt bijgehouden wanneer kinderen binnenkomen en wanneer zij naar huis gaan, hierdoor wordt inzichtelijk gemaakt wanneer er van het BKR wordt afgeweken.

Als blijkt dat we meer dan drie uur af gaan wijken volgens de BKR op een dag (incl. de pauzes), wordt het rooster incidenteel of structureel aangepast, naar gelang de situatie.

Op het moment dat de drie-uursregeling in werking is getreden en er slechts één PM'er in het pand is, zorgen we er altijd voor een tweede volwassene die aanwezig is in het pand bv een stagiaire (18+) of de leidinggevende.

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de BSO is geopend van 15.00-18.30. Drie uren regeling tijdens schooldagen

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag		15.00-15.30	
Dinsdag		15.00-15.30	
Woensdag		13.00-13.30	
Donderdag		15.00-15.30	
Vrijdag		15.00-15.30	

Tijdens onderstaande tijden wordt er afgeweken van de BKR, buiten deze tijden wordt er niet afgeweken van het BKR, de BSO is geopend van 7.00-18.30. Drie uren regeling tijdens vakantiedagen

Dag	Afwijken ochtend	Afwijken middag	Afwijken avond
Maandag	8.00-9.00	13.00-14.00	16.30-17.30
Dinsdag	8.00-9.00	13.00-14.00	16.30-17.30
Woensdag	8.00-9.00	13.00-14.00	16.30-17.30
Donderdag	8.00-9.00	13.00-14.00	16.30-17.30
Vrijdag	8.00-9.00	13.00-14.00	16.30-17.30

De drie uren regeling wordt ieder drie maanden geëvalueerd en indien nodig (in overleg met de O.C) aangepast. Indien de regeling wordt aangepast worden ouders ten alle tijden doormiddel van een nieuwsbrief op de hoogte gesteld van de vernieuwde regeling.

4.2 Inzet stagiaires en vrijwilligers

Stagiaires:

De stagiaire is bij ons om zichzelf verder te ontwikkelen als pedagogisch medewerkers. De taken die een stagiaire kan uitvoeren:

Alle leerjaren

- Pedagogisch medewerker ondersteunen tijdens activiteiten
- Activiteit aanbieden met ondersteuning van de pedagogisch medewerker
- Begeleiden van ontwikkeling
- Observeren van kinderen (in samenwerking met de mentor van het kind)
- Begeleiden tijdens eet en drink momenten
- Uitvoeren van huishoudelijke taken
- Begeleiden van kinderen tijdens vrij spel momenten

Laatste leerjaar

Indien de stagiaire in het laatste leerjaar zit en indien zij boven de 18 jaar is mag zij onderstaande extra werkzaamheden uitvoeren

- Aanbieden van een activiteit
- Deelnemen aan oudergesprekken
- Overdracht aan ouder geven aan het einde van de dag

De taken van de stagiaires verschillen per ‘soort’ stagiaire, leerjaar en opleiding. Zo worden er twee soorten stagiaires onderscheiden:

- **BBL-stagiaires:** een BBL stagiaire volgt een werken-en leren opleiding. Bij deze vorm van opleiding mag de stagiaire worden ingezet als een formatieve pedagogisch medewerker. Afhankelijk van de fase van haar opleiding, toets uitslagen en beoordeling van de praktijkbegeleider, is deze inzetbaarheid van 0 tot 100%. De BBL-student heeft een arbeidscontract bij kinderopvang De Berenstad. BBL studenten van de BSO hebben een arbeidscontract van minimaal 12 uur en studenten van het kinderdagverblijf van minimaal 20 uur. Indien een BBL-stagiaire formatief wordt ingezet zal er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag worden opgesteld waarin is beschreven voor hoeveel procent de stagiaire formatief ingezet kan worden alsmede de reden van deze conclusie.

Protocol Inzetbaarheid en leereenheden BBL student 2-jarige opleiding

leerjaar 1		lesweek	leereenheid	Inzetbaarheid
Fase 1	Periode 1	Week 1 t/m 4	1, 2, 3 en 4	25% max
Fase 2	Periode 2	Week 5 t/m 10	5, 6, 7 en 8	25-50% max
	Periode 3	Week 11 t/m 20	9, 10, 11 en 12	51-75% max
	Periode 4	Week 21 t/m 30	13,14, 15 en 16	76-100%

leerjaar 2		lesweek	leereenheid	inzetbaarheid
Fase 3	Periode 1, 2, 3, 4	Week 31 t/m einde	17 t/m 26	100%
Fase 4	examens			

- **Bol- stagiaires:** Naast BBL-studenten kunnen er teven BOL-studenten stagelopen bij De Berenstad. Zij volgen een beroeps opleidende leerweg, waarbij zij stagelopen. Deze stagiaires staan boventallig ingezet, dit betekent dat zij niet de eindverantwoordelijke zijn voor de welzijn van de kinderen. Onder bepaalde omstandigheden kan besloten worden een BOL-student formatief in te zetten. Dit gebeurt alleen als de BOL-student capabel genoeg is om als volwaardige pedagogisch medewerker ingezet te worden. Mocht er worden besloten om een BOL-student als formatieve pedagogisch medewerker in te zetten dan wordt er ten alle tijden een inzetbaarheid verslag opgesteld. Daarnaast mag een BOL-stagiaire alleen worden ingezet onder de volgende voorwaarde:
  - Een bol student mag allen ingezet worden tijdens ziekte van een pedagogisch medewerkers of tijdens schoolvakanties van de student.
  - De bol student mag nooit alleen op de groep staan behalve tijdens pauzes
  - De bol student mag niet worden ingezet tijdens het eerste leerjaar
  - De bol student kan allen worden ingezet op de eigen stage locatie (KDV of BSO)

Bij kinderopvang De Berenstad houden wij ons aan onderstaand richtlijnen zoals vastgesteld in het cao-kinderopvang:

Inzetbaarheid en salariering studenten mbo en HBO Opleidingsfase	Formatieve inzetbaarheid	Wijze van vaststelling opleidingsfase	Wijze van vaststelling formatieve inzetbaarheid
Fase 1: overeenkomstig eerste leerjaar SPW-3/ SPW-4	Oplopend van 0 naar 100%	* Conform de leerjaren en voortgang ingeval van een normatieve opleidingsduur van 3 jaar; * In geval van een andere opleidingsduur worden de fase en ingangsdatum ervan bepaald op basis van informatie van de opleiding.	De werkgever stelt de formatieve inzetbaarheid in fase 1 en fase 2 vast op basis van informatie van de opleidings- en praktijkbegeleider en legt deze schriftelijk vast.
Fase 2: overeenkomstig tweede leerjaar SPW-3/ SPW-4			
Fase 3: overeenkomstig derde leerjaar SPW-3/ SPW-4	100%		
Fase 4: Diploma SPW-3 of Vierde jaar SPW-4	100%	Nvt	Nvt

De begeleiding van de stagiaires (niveau 2,3 &4) wordt gedaan door de pedagogisch medewerker van de groep in samenwerking met de houder. Maandelijks vindt er een POP-gesprek plaats tussen de pedagogisch medewerker en de stagiaire. In dit gesprek wordt over het functioneren van de stagiaires gesproken, waar de stagiaires nog in kan groeien, alsmede waar de stagiaire zelf nog in wilt groeien. Daarnaast wordt besproken

welke opdrachten de stagiaire nog dient te maken. Indien de stagiaire goed presteert dan kan ervoor worden gekozen om eens in de twee maanden een POP-gesprek te voeren. Periodiek (afhankelijk van de opleidingsinstelling) is er een gesprek tussen de pedagogisch medewerker en de stagebegeleider van school omtrent de ontwikkeling van de stagiaire. De pedagogisch medewerker kan ondersteuning bij de begeleiding van de stagiaire vragen indien de gesprekken stroef verlopen of er bijvoorbeeld over disfunctioneren gesproken moet worden.

De vrijwilligers, hulpkrachten en MBO niveau 2 student zijn verantwoordelijk voor het uitvoeren van ondersteunende en huishoudelijk taken zoals het voorbereiden van maaltijden, helpen tijdens de maaltijd, activiteiten van de kinderen begeleiden en kinderen van school ophalen. Zij worden dagelijks begeleid en aangestuurd door de pedagogisch medewerkers op de groep.

Voor meer informatie over de taken van de vrijwilligers, hulpkrachten en MBO2 studente verwijzen wij u graag door naar het stagebeleid.

4.3 Ondersteuning andere volwassenen

Pedagogisch beleidsmedewerker en coach

De Berenstad acht het van groot belang dat er sprake is van een goede pedagogisch kwaliteit binnen de kinderopvang en werkt om deze reden met een pedagogisch coach, die verantwoordelijk is voor de begeleiding van de pedagogisch medewerkers en het schrijven van het pedagogisch beleidsplan. Zij coacht de diverse medewerkers op het pedagogisch handelen, biedt individuele coachtrajecten aan en zorgt voor de aansturing en uitvoering van het pedagogisch beleidsplan op de werkvloer.

De pedagogisch beleidsmedewerker is gediplomeerd conform CAO kinderopvang.

Leidinggevende

De leidinggevende en tevens de houder is verantwoordelijk voor het aansturen van de pedagogisch medewerkers, stagiaires en huishoudelijk medewerker. Zij geeft begeleiding aan de pedagogisch medewerkers en stagiaires in het verzorgen van de kinderen en het stimuleren van de ontwikkeling van de kinderen op de groep. Daarnaast ziet zij erop toe dat alle werkzame medewerker van De Berenstad handelen naar het pedagogisch beleidsplan en het beleid veiligheid en gezondheid. Puntsgewijs is de leidinggevende verantwoordelijk voor:

- *Het aansturen van medewerkers:* de leidinggevende zorgt ervoor dat de dagelijkse werkzaamheden naar kwaliteit worden uitgevoerd door deze te controleren, te coördineren en te begeleiden. Op deze manier draagt de leidinggevende zorg voor het uitdragen van het pedagogisch beleidsplan en het beleid veiligheid en gezondheid. Daarnaast heeft de leidinggevende een begeleidende/coachende taak ten aanzien van de pedagogisch medewerkers bij de uitvoering van hun dagelijkse werkzaamheden en houdt daartoe periodiek kinder- en/of werkbesprekingen.
- *De communicatie naar ouders:* de leidinggevende is het eerste aanspreekpunt indien een ouder inhoudelijk vragen heeft over de opvang. Daarnaast is de leidinggevende het eerst aanspreekpunt voor de oudercommissie.

4.4 Beroepskracht kind ratio

De Pedagogisch medewerker-Kind-Ratio betreft de verhouding tussen het aantal PM-ers dat ten minste ingezet moet worden bij een bepaald aantal gelijktijdig aanwezige kinderen in een bepaalde leeftijdsgroep. Deze ratio is vastgelegd in de Regeling kwaliteit kinderopvang en peuterspeelzalen.

Voor het bepalen van de PKR maken wij altijd gebruik van de online rekentool (<http://1ratio.nl>).

Aan de hand hiervan wordt een dienstrooster opgesteld, zodat er altijd voldoende pedagogisch medewerker op de groep aanwezig zijn.

Bij een volledige bezetting ziet het beroepskracht kind ratio er als volgt uit bij BSO De Berenstad:

Groep:	Maximum aantal kinderen	Aantal beroepskrachten
BSO Raaltepad groep 1	22	2
BSO Raaltepad groep 2	11	1
BSO Tegelenpad groep 1	22	2
BSO Tegelenpad groep 2	15	2

4.5 Beleid veiligheid en gezondheid

Veiligheid en hygiëne is zeer belangrijk binnen de kinderopvang. Kinderen moeten veilig en hygiënisch hun tijd kunnen doorbrengen, zonder groot gevaar te lopen op ongelukken, ziektes of ander letsel ten gevolge van een onveilige en onhygiënische kinderopvangorganisatie. Om de veiligheid en gezondheid van de kinderen te waarborgen, wordt er gewerkt met een beleid veiligheid en gezondheid, waarin richtlijnen zijn opgenomen hoe er zorg wordt gedragen voor een veilige en gezonde kinderopvang. Wij vinden het hierbij van belang dat kinderen zelf leren omgaan met kleine risico's en gedragsregels aanleren om kans op ongevallen te minimaliseren. Voor sommige risico's is het maken van gedragsregels met kinderen niet voldoende om het risico te minimaliseren, bij deze risico's zijn er werkafspraken met de pedagogisch medewerkers gemaakt en indien nodig aanpassingen in het pand gemaakt. Meer informatie over de werkwijze omtrent veiligheid en gezondheid kunt u vinden op de locatie.

4.5.1 Achterwachtregeling

Indien er slechts één pedagogisch medewerker wordt ingezet in overeenstemming met het BKR, dient er ten alle tijden een achterwacht beschikbaar te zijn. Deze persoon moet bij calamiteiten binnen 15 minuten bij de kinderopvang kunnen zijn. Deze persoon is tijdens de opvangtijden waarbij een pedagogisch medewerker alleen staat, altijd telefonisch bereikbaar.